

Motion till riksdagen 2012/13:T14

av Anders Ygeman m.fl. (S)
med anledning av skr. 2012/13:60

Kommunikationsutrustning i fordon

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kommunikationsutrustning i fordon.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om lagstiftning med förbud mot användning av kommunikationsteknik som tar betydande uppmärksamhet från bilkörning och därmed hotar trafiksäkerheten.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om teknikdrivande lagstiftning.

Motivering

Riksdagen har tillkännagivit för regeringen som sin mening att regeringen bör beakta den forskning som gjorts och pågår på området mobiltelefonanvändande vid bilkörning, för att sedan återkomma till riksdagen senast under 2012 med förslag till de åtgärder som kan erfordras, eller redovisa vidtagna åtgärder när det gäller mobiltelefonerande vid bilkörning (bet. 2010/11:18, rskr. 2010/11:222). I utskottets betänkande framhålls att förarens koncentration vid bilkörning är en av de viktigaste faktorerna för att undvika olyckor samt att mobiltelefonens speciella ställning måste tas på allvar.

I sin skrivelse konstaterar regeringen att användningen av mobiltelefoner och annan teknisk utrustning för kommunikation och informationsutbyte ökar stadigt. Regeringen vill inte lagstifta om ett förbud mot användning av mobiltelefon eller motsvarande kommunikationsutrustning vid framförande av fordon. Man vill i stället se över trafikförordningen om allmän omsorg och varsamhet för förare av motorfordon. Regeringen avser att ge ett uppdrag till Transportstyrelsen för att genomföra andra lämpliga åtgärder, som långsiktigt kan öka förarens medvetenhet om riskerna med användning av bl.a. kommunikationsteknik under körning.

Fel! Okänt namn på

Vi kan konstatera att regeringen inte hörsammat riksdagens tillkännagivande då det gäller att ta mobiltelefonens särskilda ställning på allvar.

Det finns många skäl att ta frågan om mobiltelefonanvändning vid bilkörning på större allvar än regeringen gör.

Sverige är i dag det enda av EU:s 27 medlemsländer som saknar lagstiftning om krav på användning av s.k. handsfree eller motsvarande utrustning vid mobiltelefonanvändning i samband med bilkörning.

I Europa och i USA ses användning av mobiltelefon utan s.k. handsfree vid framförande av personbil och andra motordrivna fordon som en stor risk för trafiksäkerheten.

I USA har flera delstater ett förbud mot mobilanvändning utan handsfree. USA:s trafiksäkerhetsverk, NHTSA, ser mobilanvändning i samband med bilkörning som ett mycket stort trafiksäkerhetsproblem.

Den största intresseorganisationen för personbilsägare i Sverige, Motorvägarnas riksförbund, ställer sig positiv till ett förbud mot mobilanvändning utan handsfree i samband med bilkörning.

Regeringen hänvisar till VTI:s rapport Mobiltelefoner och andra kommunikationsenheter och deras inverkan på trafiksäkerheten. Rapporten pekar på en rad forskningsresultat som visar att ett mobiltelefonförbud inte har någon effekt. Rapporten tar dock inte upp de resultat från Berkeley University som visar att förbudet i Kalifornien som infördes 2008 totalt innebar en 22-procentig minskning av dödsolyckorna och en 47-procentig minskning av dödsolyckor som kan vara relaterade till telefonanvändning. Införandet av förbudet i Kalifornien sammanföll med en omfattande informationskampanj mot användning av mobiltelefon i samband med bilkörning varför det kan vara svårt att dra några slutsatser om huruvida minskningen av dödsolyckorna berodde på förbudet eller informationskampanjen. Sannolikt är att båda faktorerna inverkade på det minskade antalet dödsolyckor. Också i Sverige skulle en förstärkt lagstiftning kombineras med ökad information till bilisterna, varför Berkeleyuniversitetets studie torde vara relevant också för situationen i Sverige.

Vissa former av kommunikation är helt olämpliga i samband med bilkörning. Att skicka eller läsa sms, eller att bläddra i sin mobiltelefons telefonbok kräver hög koncentration och innebär kraftigt försämrade uppmärksamhet i trafiken. Sådant beteende måste motverkas, och det är fullt rimligt att, precis som i många andra länder, införa lagstiftning som förbjuder det. Regeringen menar att efterlevnaden av en lagstiftning mot användande av kommunikationsutrustning är svår att kontrollera, vilket riskerar att göra den tandlös. I någon mening delar vi den uppfattningen. Vi menar dock att det inte går att bortse ifrån lagstiftningens normativa verkan – genom att införa ett förbud mot t.ex. sms:ande vid bilkörning visar lagstiftaren att det finns olika beteenden som är helt oförenliga med framförandet av ett fordon, vilket sannolikt kommer att leda till ett ökat trafiksäkerhetsmedvetande bland bilförarna, och i förlängningen till färre olyckor. En lag bör stiftas med ett förbud mot användning av kommunikationsteknik som tar betydande uppmärksamhet från bilkörning och därmed hotar trafiksäkerheten.

Fel! Okänt namn på

Lagstiftningen måste utformas på ett sätt som stimulerar teknikutveckling; den måste vara teknikdrivande. Det finns redan i dag exempel på hur informationstekniken kan utvecklas och anpassas så att den inte hotar trafiksäkerheten, t.ex. finns teknik som möjliggör att sms tas emot och läsas upp för bilföraren vid tidpunkter då trafikintensiteten är låg och risken för olyckor är relativt liten. Rätt använd kan informationsteknik bidra till ökad trafiksäkerhet. Fel använd utgör dock informationsteknik en trafikfara som inte kan negligeras.

Vad gäller mobiltelefoni vid bilkörning måste lagstiftningen anpassas så att ny teknik som ökar trafiksäkerheten premieras, medan teknik som försämrar trafiksäkerheten motverkas. VTI föreslår i sin rapport att lagstiftning införs som kräver att "kommunikationsutrustning som kan användas under färd ska följa vissa riktlinjer. Det kan både handla om krav på gränssnittet och om kommunikationsstandarder (arkitektur) för nya system. Tanken med en sådan lagstiftning är inte att hämma teknik som är under utveckling utan att kanalisera den och leda utvecklingen åt rätt håll". Genom att lagstifta om riktlinjer för hur informationsteknik som används i samband med bilkörning ökar incitamenten för teknikutvecklare att ta fram produkter, tjänster och nya lösningar som möjliggör kommunikation utan att hota trafiksäkerheten.

Sverige har länge varit ett internationellt föredöme i trafiksäkerhetsfrågor. En teknikdrivande lagstiftning kommer att gynna en fortsatt positiv utveckling.

Vi anser att regeringen inte hörsammat riksdagens tillkännagivande i betänkande 2010/11:18, rskr. 2010/11:222 och uppmanar därför regeringen att återigen återkomma till riksdagen med förstärkta krav på lagstiftning där mobiltelefonens särställning tas i beaktande. Det är dock angeläget att ansvariga myndigheter redan inom kort börjar arbeta med att tydligt upplysa om trafiksäkerhetsriskerna med att använda mobiltelefon eller annan likvärdig kommunikationsutrustning i samband med bilkörning.

Stockholm den 29 januari 2013

Anders Ygeman (S)

Monica Green (S)

Lars Johansson (S)

Leif Pettersson (S)

Suzanne Svensson (S)

Lars Mejern Larsson (S)

Hans Unander (S)